ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра Теорії і історії мистецтв

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
_____ Марина ТОКАР
«___» _____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК27 ГАЛЕРЕЙНИЦТВО УКРАЇНИ І СУЧАСНИЙ АРТПРОСТІР

(шифр та назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

спеціальність В4 Образотворче мистецтво та реставрація

спеціалізація В4.03 Мистецтвознавство

освітня програма Мистецтвознавство

факультет Образотворче мистецтво

ХДАДМ 2026

2

Робоча програма навчальної дисципліни «Галерейництво України і сучасний артпростір» для здобувачів вищої освіти 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація ОПП Мистецтвознавство.

Розробник: докторка філософії _____ Вікторія БОГДАНОВА-НАЙДЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Робоча програма розроблена кафедрою Теорії і історії мистецтв та затверджена протоколом від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри _____ Вікторія БОГДАНОВА-НАЙДЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Гарант освітньої програми _____ Людмила МЕЛЬНИЧУК
(підпис) (ім'я та прізвище)

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету ОМ _____ Ольга ІВАЩЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою ХДАДМ
Протокол від «04» вересня 2026 року № 26-05

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Галерейництво України і сучасний артпростір» спрямована на формування цілісного уявлення про галереї та артінституції, їхню роль у сучасному мистецькому процесі їхні функції, принципи діяльності та програмну роботу. Особливу увагу приділено формуванню й розвитку галерейного середовища України: Києва, Львова, Одеси, Харкова та інших регіонів, а також українським мистецьким ініціативам за кордоном. Розглядаються сучасні тенденції, проблеми та перспективи розвитку галерей і артінституцій, зокрема пошук нових форматів роботи, розширення аудиторій та створення доступних і інклюзивних мистецьких просторів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год. (60 год. аудиторної роботи (24 лекційних і 36 семінарських і 60 год. самостійної роботи) для здобувачів вищої освіти денної форми навчання /4 кредити ECTS.

ABSTRACT

The course «Gallery Practice of Ukraine and the Contemporary Space of Art» is aimed at forming a holistic understanding of galleries and art institutions, their role in the modern artistic process, their functions, principles of activity and program work. Particular attention is paid to the formation and development of the gallery environment of Ukraine: Kyiv, Lviv, Odessa, Kharkiv and other regions, as well as Ukrainian art initiatives abroad. Current trends, problems and prospects for the development of galleries and art institutions are considered, in particular the search for new formats of work, the expansion of audiences and the creation of accessible and inclusive art spaces.

120 hours (60 hours of classroom work (24 lectures and 36 seminars and 120 hours of independent work) for full-time students / 4 ECTS credits.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття освіти</td><td>заочна форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
В4 Образотворче мистецтво та реставрація
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Мова навчання:
українська</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="5">Освітня програма
Мистецтвознавство</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>4</td><td></td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин - 120</td><td colspan="2">Семестри</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>7</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:
Аудиторних
7-й семестр - 4</td><td rowspan="10">Рівень вищої освіти
перший (бакалаврський)</td><td>24</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>36</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни є історія становлення та сучасний стан галерейного середовища України, особливості формування та діяльності українських галерей, артінституцій і незалежних мистецьких просторів, їхня роль у розвитку сучасного мистецького процесу в Україні та за її межами.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, необхідних для цілісного розуміння історичного розвитку галерейної справи в Україні, особливостей становлення та функціонування сучасного галерейного середовища й артпростору, його основних учасників, інституційних моделей та актуальних тенденцій розвитку. Курс спрямований на формування навичок аналізу діяльності українських галерей, артінституцій і незалежних мистецьких просторів, осмислення їхньої ролі у сучасному мистецькому та культурному процесі, а також розуміння регіональної специфіки й перспектив розвитку галерейного середовища України.

Завдання навчальної дисципліни:

– ознайомлення із історією становлення та розвитку галерейної справи в Україні;

– формування розуміння основних понять і термінів, пов’язаних із сучасним галерейним середовищем;

– огляд особливості формування та розвитку галерейного середовища Києва, Львова, Одеси, Харкова та інших регіонів України;

– ознайомлення з діяльністю провідних українських артінституцій та галерейних ініціатив за кордоном;

– ознайомлення з сучасними форматами та практиками діяльності мистецьких просторів;

– формування здатності аналізувати актуальні проблеми, виклики та перспективи розвитку галерейного середовища України;

– забезпечення необхідної теоретичної підготовки студентів до професійної діяльності.

Міждисциплінарні зв’язки. Навчальна дисципліна «Галерейництво України і сучасний артпростір» ґрунтується на знаннях, уміннях і навичках, сформованих під час вивчення дисциплін «Основи кураторства», «Основи музеєзнавства», «Теорія мистецтва», «Історія українського мистецтва». Вона тісно пов’язана з дисципліною «Основи арт-менеджменту», яка забезпечує розуміння організаційних та управлінських аспектів діяльності у сфері мистецтва.

Знання, отримані під час вивчення дисципліни, створюють підґрунтя для подальшого опанування дисципліни «Арт-маркетинг і фандрайзинг», зокрема в частині розуміння особливостей функціонування галерейного середовища та роботи з різними аудиторіями.

Зміст навчальної дисципліни передбачає виконання:

Модуль 1. Галерейництво та сучасний артпростір України

Змістовий модуль 1. Галерейний простір у системі мистецтва: історія та сучасність

Тема 1. Культурно-історична еволюція галереї та поняття «галерейний простір».

Тема 2. Галерея в сучасній системі мистецтва: функції, типологія, принципи діяльності.

Тема 3. Формування виставкової та публічної програми галереї.

Тема 4. Загальна характеристика сучасного артпростору України.

Змістовий модуль 2. Український артпростір у локальному та міжнародному контекстах

Тема 5. Формування та розвиток галерейного середовища Києва, Львова та Одеси.

Тема 6. Галерейне середовище Харкова: історія та сучасність.

Тема 7. Українські мистецькі простори та галерейні ініціативи за кордоном.

Тема 8. Галерейництво в сучасному культурному просторі: виклики, проблеми та перспективи розвитку.

3. Компетентності та програмні результати навчання навчальної дисципліни (згідно з освітньою програмою)

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Загальні (базові компетентності): ЗК3: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК5: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК6: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК7: здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій; ЗК9: здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК13: здатність працювати в міжнародному контексті. **Спеціалізовані (фахові) компетентності:** ФК1: здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та	ПРН2: виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях; ПРН9: застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід; ПРН15: володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів; ПРН17: популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також

візуального середовища; ФК2: здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; ФК3: здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей; ФК5: здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва; ФК6: здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі; ФК9: здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; ФК12: здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.	сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

4. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ГАЛЕРЕЙНИЦТВО ТА СУЧАСНИЙ АРТПРОСТІР УКРАЇНИ

Змістовий модуль 1. Галерейний простір у системі мистецтва: історія та сучасність

Тема 1. Культурно-історична еволюція галереї та поняття «галерейний простір».

Історія формування галерейного простору. Поняття «галерейний простір», «артпростір», «артінституція», «незалежний мистецький простір» та співвідношення цих понять. Передумови виникнення сучасної виставкової практики та зміни у способах презентації художніх творів. Кунсткамери, приватні колекції, галереї при дворах і резиденціях, виставкові кабінети як історичні форми організації мистецьких зібрань та демонстрації мистецтва. Формування публічної виставкової культури у Європі у XVII–XIX ст. Роль академій мистецтв і академічних виставок у становленні нової моделі взаємодії між художником, твором та публікою. Поступове відокремлення виставкового простору від приватної колекції та формування сучасного розуміння галереї.

Тема 2. Галерея в сучасній системі мистецтва: функції, типологія, принципи діяльності.

Галерея як складова сучасного мистецького процесу. Основні напрями діяльності галерей: організація та реалізація виставкових проєктів, представлення творчості художників, збереження та популяризація мистецьких творів, проведення культурно-освітніх і публічних заходів. Типологія галерей за характером діяльності та формою організації: державні й муніципальні, приватні, комерційні та некомерційні, незалежні виставкові простори тощо. Особливості функціонування різних моделей у сучасному культурному середовищі. Взаємодія галереї з художниками, кураторами, дослідниками, культурними інституціями та іншими учасниками мистецького процесу. Галерейний фонд і колекція як складова інституційної діяльності: принципи їх формування, значення для збереження, дослідження та подальшої репрезентації творів мистецтва. Роль галереї у формуванні та підтримці професійного мистецького середовища.

Тема 3. Формування виставкової та публічної програми галереї.

Формування виставкової програми галереї: вибір художників і проєктів, тематична та концептуальна послідовність виставок, співвідношення персональних, групових, тематичних та інших форматів. Принципи планування сезонної, річної та довгострокової програми галереї. Публічна програма як складова діяльності сучасного мистецького простору: лекції, дискусії, artist talks, презентації, екскурсії, воркшопи, освітні заходи, перформанси, кінопокази та інші формати. Взаємозв'язок виставкової та публічної програм, їхнє доповнення й розвиток у межах окремого проєкту або загальної програми галереї.

Тема 4. Загальна характеристика сучасного артпростору України.

Формування сучасного артпростору України в контексті суспільних, культурних та економічних змін кінця XX – початку XXI ст. "Художня інфраструктура" радянського періоду: офіційні та альтернативні виставкові майданчики. Трансформація мистецького середовища наприкінці 1980-х – у 1990-х роках, поява нових форм організації художнього життя та перших приватних галерей.

Сучасна структура артпростору України: галереї, музеї, центри сучасного мистецтва, незалежні мистецькі простори та інші виставкові й культурні ініціативи. Розмаїття моделей функціонування мистецьких просторів та їхня роль у розвитку локальних художніх середовищ. Регіональна специфіка сучасного артпростору України. Діяльність української асоціації галеристів.

Змістовий модуль 2. Український артпростір у локальному та міжнародному контекстах

Тема 5. Формування та розвиток галерейного середовища Києва, Львова та Одеси.

Особливості формування галерейного середовища Києва, Львова та Одеси. Основні етапи трансформації мистецької інфраструктури міст упродовж 1990-х – 2010-х років: поява приватних галерей, незалежних мистецьких ініціатив, центрів сучасного мистецтва та нових форм інституційної діяльності.

Київ як один із провідних центрів сучасного мистецького життя України: діяльність Soviart, галереї «Триптих», «РА», «Ательє Карась», муніципальної галереї «Лавра», Центру сучасного мистецтва Сороса – Київ; поява PinchukArtCentre, «Я Галереї», Щербенко Арт Центру, Мистецького Арсеналу, M17, Mironova gallery, «The Naked room», «Voloshyn gallery» та інших важливих мистецьких ініціатив.

Становлення мистецьких інституцій Одеси. Діяльність Музею «ТИРС» і його подальша трансформація. Заснування Центру сучасного мистецтва Сороса в Одесі. Феномен Одеського художнього музею. Діяльність Музею сучасного мистецтва Одеси та приватних галерей.

Особливості розвитку галерейного середовища Львова в контексті локальних художніх традицій і культурної інфраструктури міста. Галереї «Три крапки», «Децима», «Червоні рури», «Ґердан», «Дзиґа», а також подальший розвиток галерейного сектору у 2000–2010-х роках.

Тема 6. Галерейне середовище Харкова: історія та сучасність.

Передумови формування сучасного галерейного середовища Харкова в контексті розвитку неофіційного мистецького життя міста у 1970–1980-х роках. Творчі об'єднання «Час», «Держпром», «Панорама» та їхня роль у розвитку альтернативних форм художньої діяльності, виставкових практик і творчої самоорганізації. Експериментальні та неофіційні виставки другої половини 1980-х років як передумова подальшої інституалізації сучасного мистецтва Харкова.

Формування приватного та неформального галерейного сектору в Харкові на початку 1990-х років. Поява салонів-галерей «Вернісаж» та «Смальта», розвиток перших комерційних ініціатив та їхня роль у презентації творчості харківських художників і становленні локального артринку. Неформальні виставкові майданчики та культурні

осередки міста. Поява галерей-лабораторій «Up/Down» (1993–1997) та «НаПротив» (1997–2000).

Подальша трансформація мистецької інфраструктури Харкова у 2000–2010-х роках: Харківська муніципальна галерея, SOSka, COME IN, Музей Харківської школи фотографії, ЄрміловЦентр та інші мистецькі ініціативи. Сучасне культурне середовище Харкова: нові формати культурно-мистецької діяльності. Діяльність культурно-громадського центру «DRUK». Трансформація художньої інфраструктури міста в сучасних умовах.

Тема 7. Українські мистецькі простори та галерейні ініціативи за кордоном.

Формування та розвиток українських мистецьких просторів, галерей та професійних ініціатив за межами України як складова міжнародної присутності українського мистецтва. Різні моделі роботи за кордоном: створення нових галерей і незалежних мистецьких просторів, відкриття закордонних представництв українських галерей, організація виставкових та публічних програм, участь у міжнародних артярмарках і професійних проєктах.

Діяльність Mriya Gallery та Rukh Art Hub у Нью-Йорку, Voloshyn Gallery у Маямі, Serpen Gallery у Берліні, TBA Gallery у Варшаві, LEFTBANK у Відні, ZIEGEL(ЦЕГЛА) у Граці, Promotion Gallery в Единбурзі та інші українські мистецькі ініціативи за кордоном.

Тема 8. Галерейництво в сучасному культурному просторі: виклики, проблеми та перспективи розвитку.

Сучасний стан галерейної діяльності в Україні в контексті суспільних, економічних, технологічних та культурних змін. Основні виклики, що постають перед галереями та мистецькими просторами, зокрема нестабільність фінансування, зміни мистецького ринку, трансформація виставкових форматів, цифровізація та необхідність пошуку нових моделей діяльності. Вплив повномасштабної війни на функціонування галерей, збереження мистецьких колекцій, організацію виставкової діяльності та професійні зв’язки.

Трансформація ролі галереї в сучасному культурному середовищі: поєднання виставкової, освітньої, дослідницької та публічної діяльності, розвиток міждисциплінарних форматів і співпраці з іншими культурними інституціями. Розширення поняття мистецького простору та поява нових форматів його функціонування. Доступність та інклюзивність як важливі напрями розвитку сучасних мистецьких просторів, створення безбар’єрного середовища та залучення різних груп відвідувачів. Перспективи розвитку галерейного середовища України, пошук сталих моделей функціонування, нових форматів взаємодії з художниками та суспільством, а також посилення міжнародної співпраці.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	пр.	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Галерейництво та сучасний артпростір України						
Змістовий модуль 1. Галерейний простір у системі мистецтва: історія та сучасність						
Тема 1. Культурно-історична еволюція галереї та поняття “галерейний простір”.	15	4	4	-	-	7
Тема 2. Галерея в сучасній системі мистецтва: функції, типологія, принципи діяльності.	16	4	4	-	-	8
Тема 3. Формування виставкової та публічної програми галереї.	13	2	4	-	-	7
Тема 4. Загальна характеристика сучасного	18	4	6	-	-	8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	пр.	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
артпростору України.						
Разом за змістовим модулем 1	**62**	**14**	**18**	**-**	**-**	**30**
Змістовий модуль 2. У*країнський артпростір у локальному та міжнародному контекстах*						
Тема 5. Формування та розвиток галерейного середовища Києва, Львова та Одеси.	18	4	6	-	-	8
Тема 6. Галерейне середовище Харкова: історія та сучасність.	14	2	4	-	-	8
Тема 7. Українські мистецькі простори та галерейні ініціативи за кордоном.	13	2	4	-	-	7
Тема 8. Галерейництво в сучасному культурному просторі: виклики, проблеми та перспективи розвитку.	13	2	4	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	**58**	**10**	**18**	**-**	**-**	**30**
Всього годин	**120**	**24**	**36**	**-**	**-**	**60**

6. Теми практичних/семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Роль артдилерів у формуванні нової моделі галерейної діяльності у XIX-XX ст.	4
Тема 2. Типологія сучасних галерей та артпросторів.	4
Тема 3. Аналіз виставкової та публічної діяльності сучасної галереї.	4
Тема 4. Регіональна специфіка сучасного артпростору України.	6
Тема 5. Сучасне галерейне середовище Києва, Львова та Одеси.	6
Тема 6. Сучасні харківські артпростори. Зустріч з харківськими галеристами.	4
Тема 7. Закордонний досвід українських галеристів.	4
Тема 8. Сучасний артпростір України: виклики та перспективи розвитку.	4
Всього годин	**36**

7. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Історичний вимір галерейного простору.	7
Тема 2. Аналіз колекції української галереї на вибір.	8
Тема 3. Спільне та відмінне в українській та зарубіжній системі мистецтва.	7
Тема 4. Діяльність мистецької резиденції ART KUZEMYN.	8
Тема 5. Діяльність Центру сучасного мистецтва Сороса в Україні (Київ та Одеса, 1993 - 2008). CSM/Фундація Центр Сучасного Мистецтва.	8
Тема 6. Майстерні художників як мистецький простір.	8
Тема 7. Участь українських галеристів в світових арт'ярмарках.	7
Тема 8. Доступність та безбар'єрність як важливі напрями розвитку сучасних мистецьких просторів в Україні.	7
Всього	**60**

8. Методи навчання

Методи навчання визначаються відповідно до змісту та завдань навчальної дисципліни й спрямовані на формування системного уявлення про розвиток галерейної справи та сучасного артпростору України, набуття навичок аналізу діяльності мистецьких просторів, розвитку критичного мислення та здатності до самостійного мистецтвознавчого дослідження. Особливе місце в освітньому процесі посідає безпосереднє ознайомлення з галерейним та мистецьким середовищем, спостереження за діяльністю конкретних просторів і комунікація з фахівцями галузі.

Серед методів навчання:

– лекція, проблемний виклад, пояснення, навчальна бесіда, дискусія;

– демонстрація творів мистецтва, таблиць, схем, мультимедійних матеріалів;

– кейс-метод: дослідження діяльності конкретних галерей, мистецьких просторів та ініціатив України й українських проєктів за кордоном;

– польові дослідження: відвідування галерей та різних мистецьких просторів; безпосереднє спостереження за організацією виставкового середовища та його функціонуванням;

– фахова комунікація: зустрічі та бесіди з галеристами, кураторами, художниками, працівниками мистецьких інституцій та іншими представниками професійного середовища;

– дослідницькі методи: пошук, опрацювання та критичний аналіз фахової літератури, архівних матеріалів, електронних ресурсів, сайтів і цифрових архівів мистецьких інституцій;

– інтерактивні методи: робота в малих групах, колективне обговорення, презентація результатів дослідження, аналіз та порівняння конкретних кейсів;

– самостійна робота: підготовка аналітичних матеріалів, дослідження окремих галерей, мистецьких просторів та регіональних художніх осередків.

9. Методи контролю

Самостійна робота, усне опитування, доповіді на семінарах, візуально-аналітичні завдання, виконання письмових завдань, модульна контрольна робота.

10. Критерії оцінювання результатів навчання:

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **А –** за шкалою ECTS) Здобувач/ка вищої освіти демонструє ґрунтовне та системне знання історії й сучасного стану галерейного середовища України, розуміє особливості його розвитку в різних регіонах та історико-культурних контекстах. Вільно використовує фахову термінологію, самостійно аналізує діяльність галерей, мистецьких просторів та інституцій, їхні виставкові й публічні програми. Уміє працювати з різними типами джерел, критично оцінювати отриману

інформацію, порівнювати різні моделі діяльності та аргументовано формулювати власні висновки. Активно застосовує результати польових досліджень і безпосереднього ознайомлення з мистецьким середовищем. Самостійні та практичні завдання виконує своєчасно, повно й на високому професійному рівні, бере активну участь у дискусіях.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** − за шкалою ECTS) Здобувач/ка вищої освіти демонструє достатній рівень засвоєння основного матеріалу курсу, розуміє основні етапи та особливості розвитку галерейного середовища України, володіє основною фаховою термінологією. Здатний/на характеризувати діяльність конкретних галерей та мистецьких просторів, аналізувати їхні виставкові й публічні програми, використовувати фахові джерела та результати власних спостережень. Допускає окремі неточності або потребує додаткових уточнень під час відповіді. Завдання поточного та рубіжного контролю, практичні й самостійні роботи виконано на достатньому рівні.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C –** за шкалою ECTS)

Здобувач/ка вищої освіти демонструє загалом достатнє знання матеріалу, але має прогалини в окремих питаннях. Розуміє основні тенденції розвитку галерейного середовища України, однак не завжди може самостійно встановити зв’язки між окремими мистецькими явищами, інституціями та культурним контекстом. Володіє основною термінологією, проте допускає окремі помилки у характеристиці галерей, мистецьких просторів або напрямів їхньої діяльності. Відповіді переважно правильні, але недостатньо аргументовані. Практичні та самостійні завдання виконуються з окремими неточностями і помилками.

64–74 бали («задовільно» за національною шкалою, **D –** за шкалою ECTS)

Здобувач/ка вищої освіти демонструє фрагментарне засвоєння основного матеріалу курсу. Має труднощі з використанням фахової термінології, характеристикою типів галерей, мистецьких просторів та особливостей галерейного середовища окремих міст і регіонів України. Не завжди може самостійно проаналізувати діяльність конкретного мистецького простору або сформулювати обґрунтовані висновки. Відповіді потребують уточнення та допомоги викладача. У практичних і самостійних роботах наявні численні неточності, відповіді розкриті не повно.

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E –** за шкалою ECTS)

Здобувач/ка вищої освіти засвоїв/ла мінімально необхідний обсяг навчального матеріалу, однак демонструє значні прогалини в знаннях. Має труднощі з розумінням основних понять і процесів, пов’язаних із

галерейною справою та сучасним артпростором України, недостатньо володіє фаховою термінологією. Не завжди може охарактеризувати діяльність конкретної галереї або мистецького простору. Практичні й самостійні завдання виконуються неповно або з великою кількістю грубих помилок.

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, FX – за шкалою ECTS) Здобувач/ка вищої освіти демонструє низький рівень засвоєння навчального матеріалу, не володіє достатнім обсягом базових знань про галерейне середовище України, його основні типи, форми діяльності та етапи розвитку. Має суттєві труднощі з аналізом діяльності галерей і мистецьких просторів, використанням фахової термінології та джерел. Значна частина передбачених програмою практичних і самостійних робіт не виконана або виконана на неналежному рівні. Для отримання позитивної оцінки необхідне виконання пропущених і невиконаних завдань та повторне проходження відповідних форм контролю.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F –** за шкалою ECTS) Здобувач/ка вищої освіти не опанував/ла основного змісту дисципліни, не демонструє базових знань про історію та сучасний стан галерейного середовища України, не володіє основною фаховою термінологією та не може самостійно характеризувати діяльність галерей і мистецьких просторів. Обов'язкові практичні та самостійні завдання не виконані або їхній обсяг є недостатнім для підтвердження результатів навчання. Підсумковий контроль не складений. В цьому випадку передбачене обов'язкове повторне вивчення дисципліни.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

ІСПИТ

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (іспит)	**Сума**
1 модуль											
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
Т1	Т2	Т3	Т4	СР	Т5	Т6	Т7	Т8	СР	20	100
0-8	0-8	0-8	0-8	0-8	0-8	0-8	0-8	0-8	0-8		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
75-81	**C**		
64-74	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Луговська А. Е. Інституції сучасного мистецтва у виставковій практиці України (початку 1990-х – 2020 років): дис. на здобуття наук. ст. док.філософії зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. Київ, 2023. 338 с.
2. Нариси з історії образотворчого мистецтва України XX століття / ІПСМ АМУ; Ред.-упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О.О.Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 1. 544 с.: іл.
3. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ІПСМ АМУ; ред.-упор. О.О. Авраменко; редкол.: В.Д. Сидоренко (голова), О.О. Авраменко, В.Я. Даниленко та ін.). У 2 кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн.. 2. 656 с.
4. Презентації з тем курсу, альбоми з образотворчого мистецтва, каталоги, ілюстративний матеріал.

13. Рекомендована література
Основна:

1. Алфьорова З. І. Інституалізація українського простору сучасного візуального мистецтва. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2014. No 1. С. 97–100.
2. Андрощук Г. Арт-ринок і право слідування в ЄС та України: економіко-правовий аналіз. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2015. № 3-4.
3. Беньямін В. Мистецтво в епоху його технічного репродукування/ Беньямін В. Вибране. Львів, «Літопис». 2002. 214 с.
4. Боднарчук В. Мистецьке життя 1980–1990-х рр.: Основні події. *Народознавчі зошити.* 2013. Вип. 4. С. 762–764.
5. Булавіна Н. Інституалізація сучасного мистецтва: вітчизняна проблематика. *Українська академія мистецтва : дослідн. та наук.-метод. пр.* Київ, 2015. Вип. 24. С. 99–108.

6. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник/ Перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич. Львів, «Літопис». 2005. 632 с.

7. Вишеславський Г., Сидор-Гібелинда О. Термінологія сучасного мистецтва. Paris-Kyiv, Terra Incognita. 2010. 416 с.

8. Вишеславський Г. Самоорганізація художнього життя у Львові кінця 1980-х – початку 1990-х рр. *Мистецтвознавство України.* Київ, 2008. Вип. 9. С. 289–293.

9. Герман Є. Історія дослідження художніх виставок як особливої форми репрезентації мистецтва ХХ – початку ХХІ ст. *Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці.* Київ, 2013. Вип. 21. С. 201–207.

10. Герман Є. Українське кураторство першої половини 1990-х рр. та постать Олександра Ройтбурда. *Традиції та новації у вищій художній освіті*: зб. наук. пр. Харків: ХДАДМ, 2015. Вип. 3. С. 27–32.

11. Гук Ф. Галерея пройдисвітів: Історія мистецтва й арт-дилерів / Філіп Гук; пер. з англ. Л. Базь, П. Білак. Київ : ArtHuss, 2019. 328 с.

12. Домащук Х. Діяльність мистецьких галерей Львова кінця 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст. *Культура України.* Серія : Культурологія. 2017. Вип. 55. С. 296–304.

13. Домащук Х. Арт-галерея як предмет суспільно-гуманітарного знання. *Вісник ЛНАМ*. 2017. Вип. 32. С. 121-129.

14. Коваль О. ХМХГ–25: Хіазм між візуальним і дискурсивним (харківська «Одисея» contemporary art-у) : кат. вист. Харків, 2021. С. 4– 43.

15. Луговська А. Е. Інституції сучасного мистецтва у виставковій практиці України (початку 1990-х – 2020 років). Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. Київ, 2023. 338 с.

16. Луговська А. Інституційний розвиток сучасного мистецтва в Україні. Діяльність ЦСМ «Совіарт». С*учасне мистецтво.* Київ, 2020. Вип. 16 (Груд), С. 171–178. DOI: https://doi.org/10.31500/2309-8813.16.2020.219998

17. Луговська А. Інституції в мистецтві: світовий досвід. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Рівне, 2020. Вип. 34. С. 100–105. DOI: https://doi.org/10.35619/ucpmk.v34i34.324

18. Луговська А. PinchukArtCentre: Трансформації як невід’ємна частина розвитку інституції сучасного мистецтва. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького*

державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 35 (3), С. 29–36. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-3-4

19. Луговська А. Онтологічні підстави концептуалізації артінституцій. *Художня культура. Актуальні проблеми.* Київ, 2021. Вип. 17 (1) (Чер), С. 171–176. DOI: https://doi.org/10.31500/1992-5514.17(1).2021.235252

20. Луговська А. Артінституції Харкова періоду 1990–2020-х років. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Харків, 2022. Вип. 1. С. 87–98. DOI: https://doi.org/10.33625/visnik2022.01.087

21. Луговська А. Динаміка становлення мистецьких інституцій Львова періоду незалежності. *Художня культура. Актуальні проблеми.* Київ, 2022. Вип. 18 (1) (Трав), С. 87–95. DOI: https://doi.org/10.31500/1992-5514.18(1).2022.260430

22. Луговська А. Інституалізація мистецтва в Одесі періоду незалежності. *Вісник Львівської Національної Академії Мистецтв.* Львів, 2022. Вип. 49. С. 43–53.

23. Луговська, А., і О. Лагутенко. Становлення артінституцій Києва (1990-ті – 2020 роки). Збірник наукових праць «*Українська академія мистецтва*». Київ, 2023. Вип. 33 (Липень), С. 252–259. DOI https://doi.org/10.32782/2411-3034-2023-33-29

24. Михальчук В. В. Мистецька галерея як феномен арт-простору сучасної України. *Мистецтвознавчі записки.* 2014. Вип. 26. С. 201-210.

25. Михальчук В. Інтерактивні форми діяльності художньої галереї в Україні в контексті contemporary art. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури.* 2014. Вип. 33. С. 272-282.

26. Миленкова Р. Особливості адаптації об'єктів сучасного мистецтва у галерейному просторі. *Світогляд-Філософія-Релігія.* 2018. Вип. 13. С. 161-167.

27. Міронова Т. В. Трансформації образотворення у контексті культурно-мистецьких процесів 1990-х – 2020 років – на правах рукопису: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – Теорія та історія культури (мистецтвознавство). Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м.Івано-Франківськ, 2024. 579 с.

28. Міронова, Т. Інституційні аспекти розвитку сучасного українського мистецтва. *Художня культура. Актуальні проблеми*, 17(1), 2021. С. 112–117. https://doi.org/10.31500/1992-5514.17(1).2021.235228

29. Павліченко Н. В. Сучасний український арт-ринок: проблеми і рішення. *Магістеріум*. 2015. Вип. 59. С. 57-61.

30. Павлова Т. Перша публічна виставка групи «Время» в Харкові: маніфест нового артмедіуму. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Харків, 2020. No 3. С. 54–61.

31. Перрі Ґ. Не бійтесь галерей. К., ArtHuss. 2017. 113 с.

32. Сидор-Гібелінда О. Українці на Венеційській бієнале: сто років присутності. К.: Інформаційно-аналітична агенція «Наш час», 2008. 304 с.

33. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України XX – XXI століть / ІПСМ АМУ. К.: ВХ [студіо], 2008. 188 с.

34. Скиба М. Класичний музей і сучасне мистецтво. *Korydor.* 2011. URL: http:korydor.in.ua/texts/511-Klasichniy-muzey-i-suchasne-mistetstvo..

35. Скляренко Г. Від «Степів Європи» до «Бренд "Українське"»: реконструкція національного простору в проектах Юрія Онуха. *«Бренд "Українське"»*: Каталог. К.:ЦСМ при НаУКМА, 2001. С. 4 – 7.

36. Ткаченко Т. І., Дупляк Т. П. Виставковий бізнес: монографія. Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2016. 244 с.

37. Токарева В. О. Деякі аспекти договору автора з галереєю. *Часопис цивілістики*. 2014. Вип. 16. С. 146–149.

38. Федорук О. "Перший український проект» на Бієнале сучасного мистецтва. *Перетин знаку: Вибрані мистецтвознавчі статті:* У 3 кн. ІПСМ АМУ. К.: Фенікс, 2007. Кн.. 2: Українська культурологія. Історія та теорія мистецтва. Постаті. Народна творчість. Рецензії. С. 138 – 150.

39. Федулова В. І. Артринок в економічній системі держави та регіонів. *Економіка та управління національним господарством.* 2020. Вип. 2. С. 3–10.

40. Фірсова С. Г., Ситницький М. В. Маркетинг у сфері культури. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2015. 80 с.

41. Golovei V., Stoliarchuk N., Prigoda T. Culture, Arts and Media During and Post the Covid-19 Pandemic. European Journal of Transformation Studies 2020, Vol. 8, Supplement 1, 55–81.

42. Rash M. Management of art galleries. Phaidon Press. 2020. 152 P.

Додаткова:

1. Артеменко О. Панк, арт, «Тирс»: як створювався перший музей сучасного мистецтва України. *Your Art.* URL: https://supportyourart.com/ridnykraj/tyrs-odesa/

2. Все, що потрібно знати про арт-кураторство. Сучасні українські куратори. URL: https://kyiv.gallery/statii/vse-scho-potribno-znaty-pro-art-kuratorstvosuchasni-ukrainski-kuratory

3. Захарова О. А. Мистецькі галереї та центри в умовах сучасного артринку. *Scientific Journal «ScienceRise»*. 2014. №3. С. 72–77.

4. Заручник в НХМУ. Серія перформансів у Національному художньому музеї України, грудень 2010 – квітень 2011. Каталог проекту. URL: http://youreflect.me/hamu_ukr.pdf.

5. Іванюта І. В. Організація музейної справи у Франції та її досвід для України / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2014. С. 549–552.

6. Калашнікова А. О. Ринок образотворчого мистецтва: соціальні чинники становлення і розвитку в сучасному українському суспільстві [Текст] : дис. канд. соціол. наук / http://dissertations.karazin.ua/sociology/resources/820e57c8f32b0a56af82c0113d2c7582.pdf

7. Лелик М.Б. Роль кураторів у формуванні артсередовища і сучасних тенденцій у мистецтві. URL: https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi /2021/Kurator.pdf

8. Михальчук В. В. Галерейна діяльність в системі художньої культури незалежної України. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. К., Міленіум. 2008. С. 147–154.

9. Момот Т. В., Момот Д. Т. Інфраструктура ринку арт-індустрії: аналіз сучасної структури та функцій. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2018. № 2. С. 34–44.

10. Смирна Л. Століття нонконформізму в українському візуальному мистецтві. Київ : Фенікс, 2017. 480 с.

11. Токарева В. О. Особливості правовідносин галереї з автором. *Правове життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант*. Одесса, «Фенікс». 2014. Т. 1. С. 317–319.

12. Хаматов В. Галерейному руху 15 років. *Галерея.* 2002. No 9. С. 23.

13. Хаматов В., Святченко С. Каталог 1-ї радянсько-американської виставки. Київ: Совіарт, 1988. 35 с.

14. Хробак О., Коричанек Р. Як творити галерею. Львів: Вид-во Старого Лева, 2018. 62 с.

15. Художні галереї України. Артінфраструктура: збірник. Київ: Совіарт, 2007. 112 с.

16. Шумилович Б. Відмовляючись від соціалізму: альтернативні простори Львова 1970–2000-х років. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність.* 2013. Вип. 23. С. 602–614. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uks_2013_23_53

17. Art since 1900: modernism, antimodernism, postmodernism / [H.Foster, R. «Terra Incognita», Y. Bois, B. Buchloh]. London : Thames & Hudson, 2007. 704 p.

18. Bennet T. The birth of the museum: history, theory, politics. London : Routledge, 1995. 288 p.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України. URL: http://izbornyk.org.ua/
2. Бібліотека «Культура України».URL: http://elib.nplu.org/
3. Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. URL: http://mari.kiev.ua/
4. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ. URL: http://etnolog.org.ua/
5. Культурологічна бібліотека. URL: http://kultura.ho.ua/books_ku.html
6. Культурно-громадський центр “DRUK”. URL: https://www.druk.space/
7. Мітєц. URL: https://mitec.ua/
8. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/node/123
9. Сайт «Культура України». URL: http://k-ua.net/
10. Суспільне Культура. URL: https://www.youtube.com/channel/UCpzZB5rRJ0W7KzjVvfbMxew
11. Українська асоціація галеристів. URL: https://ukrainiangallerists.org/
12. Харківська державна наукова бібліотека. В.Г. Короленко. URL: https://korolenko.kharkov.com/
13. Харківська муніципальна галерея. URL: https://mgallery.kharkiv.ua/
14. Харківський обласний центр культури і мистецтва. URL: https://www.youtube.com/@metodcen
15. Харківський художній музей. URL: https://artmuseum.kh.ua/
16. ЦСМ “ЄрміловЦентр”. URL: https://yermilovcentre.org/
17. Я Галерея. URL: https://www.yagallery.com/uk